

HİRİSTİYANLIKTA ÖLÜMDEN SONRAKİ HAYAT *

Mark HITCHCOCK

Çev.: Süleyman TURAN **

İnsanlar öldükleri zaman nereye giderler? Ölüm korkusu normal bir şey midir? Ölü insanlar için dua edilmeli midir? Ölüler canlılarla iletişim kurabilir mi? Cehennem gerçek bir yer midir? Nasıl bir yerdir? Cennet nasıl bir yerdir? Cennette insanlara ne tür ödüller verilecektir? İnsanlar cennette birbirlerini tanıyacaklar mı? İnsanlar cennette ne yapacaklar? Cennette zaman söz konusu olacak mı? Cennette insanlar yemek yiyecek mi? İnsanlar cennette ne tür bedenlere sahip olacaklar? Cennette insanlar kaç yaşında olacak? Bebekler ve çocuklar cennete gidecek mi?...

Ölüm sonrası hayat ile ilgili bu tür sorular pek çok insanın cevaplarını merak ettiği sorulardır. Edmond, Oklahoma'daki Faith Bible Kilisesi pastörü olan Mark Hitchcock, *55 Answers to Questions About Life After Death* (Mulnomah Publishers, Oregon 2005) isimli kitabında yukarıdaki soruların yanı sıra daha pek çok merak edilen toplam 55 soruya Hıristiyanlık perspektifinden cevap vermeye çalışmıştır. Biz, bu 55 sorudan seçtiğimiz bir kısmının çevirisiyle yetindik. (ç.n.)

İnsanlar Öldükleri Zaman Nereye Gitmektedir?

Indiana'daki eski bir mezar taşında şu ifadeler yazılıdır:

Yabancı, yanımdan geçerken dur;

Bende bir zamanlar senin gibiydim,

Sende bir gün benim gibi olacaksın,

Bu yüzden ölüm için hazırlan ve beni takip et.

Yoldan geçen kimliği bilinmeyen bir yolcu bu sözleri okur ve mezar taşına şu cevabı yazar:

Seni takip etmek niyetinde değilim

Ta ki gittiğin yeri öğreninceye dek.¹

* Mark Hitchcock, *55 Answers to Question About Life After Death*, Mulnomah Publishers, Oregon 2005.

** Arş. Gör., OMÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü

¹ Ron Rhodes, *The Undiscovered Country: Exploring the Wonder of Heaven and the Afterlife*, Eugene:Harvest House Publishers, 1996, 39-40.

Bu yolcu haklı. Ölüm hakkında bilinmek istenen en önemli şey, “Ölümden sonra ne olacağı” ya da daha spesifik olarak, “Nere gideceğindir”. Kitabı Mukaddes, fiziksel ölümün ayrılma anlamına geldiğini öğretir. Fakat neye -- ya da nereye -- ayrılma? İnsandan ayrılan ruh nere gider?

Cevap oldukça basittir: iki ezeli gidilecek yerden birine. Fiziksel ölüm, sonraki yaşama geçişi başlatır. Tony Evans, şöyle söylemektedir: “Çoğu insan, ölüm ülkesine yolculuğumuzda yaşam ülkesinde olduğumuzu düşünür, fakat aslında biz, yaşam ülkesine yolculuğumuzda ölüm ülkesindeyiz.”²

Luka İncili 16. bölümde geçen zengin adam ve Lazarus’un ilginç hikâyesinde, İsa, ölüm örtüsünü köşeye kaldırır ve bütün insanlar için iki gidilecek yer, cennet ve cehennem, için iki kısa bakış ortaya koyar. Bu hikâyede İsa’nın hem Lazarus hem de zengin adamın ölümleri zaman bir yere gittiğini söylediğini görüyoruz. Ölümden sonra gidilecek bir yer söz konusudur.

“Zengin bir adam varmış. Mor renkli ve ince ketenden giysiler giyer, bolluk içinde her gün eğlenirmiş. Buna karşılık, her tarafı yara içinde olup bu zenginin kapısının önüne bırakılan Lazarus adında yoksul bir adam, zenginin sofrasından düşen kırıntılarla karnını doyurmaya can atarmış. Bir yandan da köpekler gelip onun yaralarını yalarmış. Bir gün yoksul adam ölmüş, melekler onu alıp İbrahim’in yanına götürmüşler. Sonra zengin adam da ölmüş ve gömülmüş. Ölümler diyarında ıstırap çeken zengin adam başını kaldırıp uzakta İbrahim’i ve onun yanında Lazarus’u görmüş”.³

İkinci ayrılma, bir kişi öldüğünde - kadın veya erkek - İsa Mesih’le olan ilişkisine göre onun ruhu derhal iki yerden birine gider. Mesih’e inanan insandan ayrılan ruh derhal rabbin huzuruna gider. Beden ise uykuya dalar.

“Cesaretimiz vardır diyorum ve bedenden uzakta, Rabbin yanında olmayı yeğleriz”.⁴

“Çünkü benim için yaşamak Mesih’tir, ölmek kazançtır. İki seçenek arasında kaldım. Dünyadan ayrıлып Mesih’le birlikte olmayı arzuluyorum: Bu çok daha iyi”.⁵

² Tony Evans, *Tony Evans Speaks Out on Heaven and Hell*, Chicago: Moody Press, 2000, 7.

³ Luka 16:19-22.

⁴ 2 Korintliler 5:8.

⁵ Filipililer 1:21, 23.

Wetumpka, Alabama yakınındaki bir mezarlıktaki bir mezarıcı bu gerçeği yakalar:

Burada Süleyman'ın Bezelyelerinin bedeni yatmaktadır,
Çimenlerin ve ağaçların altında,
Fakat Bezelyeler burada değil, sadece tohum zarfı var,
Bezelyeler açıldı ve Tanrı'ya gitti.

İnanan için, ölümden hakiki kişi, insanını ruhu, kabuğundan ayrılır ve Rable beraber olmaya gider. Beden uykuya dalar ve toprağa gömülür. Mesih'in ikinci gelişinde beden, bozulmamış ve ölümsüz olarak diriltilecek ve mükemmelleştirilmiş ruha katılacaktır (1 Selanikliler 4:14-16).

İnanmayan için de durum farklı olmayacaktır. Bir inanmayan öldüğü zaman - kadın veya erkek - kendisinden ayrılan ruh acı çekmek üzere derhal ölümler diyarına gider. Luka 16:19-31'de anlatıldığı üzere, inanmayan zengin adam öldüğünde onun ruhu derhal ölümler diyarına gönderilir. "Sonra zengin adam öldü ve gömüldü. Ölümler diyarında ıstırap çeken zengin adam başını kaldırıp uzakta İbrahim'i ve onun yanında Lazarus'u gördü" (16:22-23).

Ölüm son değildir. O, iki yerden birinde sonsuz bir yaşamın başlangıcıdır. Ölüm gidilecek bir yerle takip edilir. Fakat ölüm, yaşamımızı sonlandırmıyor ise de pek çok şeyi sonlandırır. Dr. Walter C. Wilson, Kitabı Mukaddes öğreten ve evanjelik kampanya yürüten Kansas City'li bir fizikçidir. Bir gün bir ateistle olan konuşmasında ateist ona "Dr. Wilson, senin vaaz ettiğin şeye inanmıyorum dedi." Wilson, "bana inanmadığını söyledin, peki neye inandığını söyler misin" şeklinde karşılık verdi.

Adam, "ben ölümün her şeyi sonlandırdığına inanıyorum" diye devam etti.

Wilson, "ben de" diye cevap verdi.

"Ne! Sen ölümün her şeyi sonlandırdığına inanıyorsun!"

O, "elbette inanıyorum" diye cevap verdi. "Ölüm senin bütün kötülük yapma fırsatlarını sonlandırır; ölüm, bütün neşeni sonlandırır; ölüm, bütün projelerini, bütün tutkularını, bütün arkadaşlıklarını sonlandırır; ölüm, daima işiteceğin müjdeyi sonlandırır; ölüm senin için her şeyi sonlandırır ve sen dış karanlığa gitmek zorundasın".

"Bana gelince, ölüm, bütün başıboşluğumu, bütün gözyaşlarımı, bütün şaşkınlığımı, bütün hayal kırıklıklarımı, bütün ağrı ve acılarımı sonlandırır; ölüm hepsini sonlandırır ve ben görkem içerisinde Rabbimle birlikte olmaya gideceğim".

Ateist, “bu şekilde olacağını hiç düşünmedim” dedi. Walter Wilson, ölümün her şeyi sonlandırdığı konusunda adamla aynı kanaati paylaştıktan sonra, adamı İsa Mesih’e inanmaya yöneltti.

Ölen İnsanlar İçin Dua Edilmeli midir?

Çoğu Hıristiyan, ölen insanlar için dua etmenin sorumlulukları olduğu şeklinde öğretilmiştir. Dünyadaki milyonlarca insan Araf'ta kalışının kısa olması ve ölüm sonrası yolculuklarında yardımcı olmasını ümit ederek ölen insanlar için dua ederler. Aynı zamanda, dualar, yolculuklarında kendilerine dua edenlere diğer tarafta yardım edecekleri ümidi içerisinde, dünyadan ayrılmış -- kadın veya erkek -- inananlara yöneltilir. Bu uygulamaların ikisi de bütünüyle Kitabı Mukaddes'te olmayan uygulamalardır. Kitabı Mukaddes, inananların ölü için veya ölüye dua etmelerini hiçbir zaman istemez.

Evet, Kitabı Mukaddes, inananlardan “azizler” için dua etmelerini ister (Efesliler 6:18). Fakat İsa Mesih'e gerçekten her inanan İsa Mesih için azizdir. Yeni Ahit'te azizler için dua, hala hayatta olan dindarlar için duaya gönderme yapar.

Ölen ve cennete gidenlerin bizim dualarımıza ihtiyacı yoktur. Onlar görkem içerisinde İsa Mesih'le birlikte dirler. Niçin dualarımıza ihtiyaç duyacaklar? Ölen ve acı çekeceği ikametgâhına gidenler orada ebedi olarak kalacaklardır. Onlar için kurtuluş veya acılarını hafifletmenin hiçbir yolu yoktur. Bu yüzden onlar içinde dua etmeye hiç gerek yoktur.

Bu hayattan ayrılan insanlar için dua ederek zamanını geçirmek yerine kendin, ailen, arkadaşların ve devlet yöneticilerinin dini ve dünyevi ihtiyaçları için dua etmekle harca. Gerçekten bir fark yaratacak dualar bunlardır.

Reenkarnasyon, Kitabı Mukaddes ile Tutarlı mıdır?

Kitabı Mukaddes, ölüm sonrası hayat hakkında açık bir şekilde bilgi verir. Fakat reenkarnasyon olarak bilinen anlayış, ta ki bir kimse sonuçta Nirvana'ya ya da sonsuz yokluğu elde edinceye kadar süren, hayat sonrası hayat... sonra... sonra hayat anlayışını ifade eder.

Gerektirdiği şeyin farklı modelleri olması hasebiyle reenkarnasyonun somut bir tarifini vermek zordur. *Reenkarnasyon* kelimesi “başka bir bedende yeniden doğmak” anlamına gelmektedir. Bu inancın bütün tariflerini üzerinde durduğu temel nokta, ölümden sonra ruh ya da hayat gücünün onun doğumundan önce başka bir bedene geçtiği düşüncesidir. Bu sürecin gayesi, bir tür ruhsal evrimdir.⁶

⁶ Gary R. Habermas and J. P. Moreland, *Immortality: The Other Side of Death*, Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1992, 121.

Reenkarnasyon, Budistlerin, Hinduların, Sihlerin, Krişnaların, Bahailerin ve Caynistlerin dünya görüşüdür.

Yapılan bir araştırmaya göre Amerikalıların %25'i reenkarnasyona inandıklarını ifade ederken, %20'si reenkarnasyona inanıp inanmadıklarından emin olmadıklarını ifade etmiştir.⁷

Reenkarnasyon için dayanak öncelikle insan tecrübesinden -- déjâ vu düşüncesi ya da geçmiş bir hayatın detaylarını hatırlamak -- çıkarılmaktadır. Elbette, bunun sağlam bir dayanak olarak hizmet etmesi zordur. Bazı insanlar, reenkarnasyonu desteklemek için bazı Kitabı Mukaddes metinlerine işaret ederler. Onların sıklıkla kullandığı metinler şunlardır:

“Ana rahminde sana biçim vermeden önce tanıdım seni.

Doğmadan önce seni ayırdım,

Uluslara peygamber atadım.” (Yeremya 1:5)

Bu ifadenin söylediği bütün şey, Tanrı'nın, doğmadan önce Yeremya'yı peygamberlik görevine seçtiğidir.

“İsa yolda giderken doğuştan kör bir adam gördü. Öğrencileri İsa'ya “Rabbi kim günah işledi de bu adam kör doğdu? Kendisi mi yoksa annesi babası mı?” diye sordular. (Yuhanna 9:1-2)

Bu ifadeyi delil olarak kullananlar, (kör adamın) kendisi ve ailesi için karmik borç ödediğine dair havarilerin sahip olduğu bir inancı yansıttığını söylerler.⁸ Bununla beraber, bir sonraki cümlede İsa, insanın günahların bedelini ödediğine dair her türlü yanlış düşüncesi defeder.

“İsa şu yanıtı verdi: “Ne kendisi ne de annesi babası günah işledi. Tanrı'nın işleri onun yaşamında görülsün diye kör doğdu.” (Yuhanna 9:3)

Bir diğer Yeni Ahit pasajında, reenkarnasyon savunucuları, İsa'nın Vaftizci Yahya ile ilgili sözlerinden yararlanır:

“Eğer bunu kabul etmek isterseniz, gelecek olan İlyas odur.” (Matta 11:14)

İsa, Vaftizci Yahya'nın reenkarnasyon olmuş İlyas olduğunu söylüyor mu? Aslında, Yahya'nın kendisi böyle bir anlayışı yalanlamaktadır. İlyas olup olmadığı sorulduğunda, Yahya “değilim” diye karşılık verdi (Yuhanna 1:21). Yahya, İlyas'ın gücü ve ruhuna katıldı; yani, İlyas gibi görev üstlendi. Fakat Yahya ve İlyas iki ayrı kişiydi.

⁷ Gallup News Service, June 8, 2001.

⁸ Hang Hannegraaf, *Resurrection*, Nashville: Word Publishing, 2000, 125-126.

Reenkarnasyonun yanı sıra hayat sonrası ile ilgili bir değer temel model, yeniden diriliştir. *Yeniden diriliş (resurrection)*, “mevcut bedenlerimizdeki restorasyon” anlamına gelir. Tanımların kendisinden de anlaşılacağı üzere reenkarnasyon ve resurrection oldukça farklıdır ve aslınsa, karşılıklı olarak dışlayıcıdır.

Reenkarnasyon, “bir başka bedende yeniden doğmak” anlamındadır.

Resurrection ise “mevcut bedenlerdeki restorasyondur.”

İkisi de doğru olamaz. Peki, hangisi doğru? Kitabı Mukaddes ne söylemektedir? Yeniden dirilişin (resurrection) lehinde ve reenkarnasyonun aleyhinde olan en azından 7 Kitabı Mukaddes argümanı vardır.

Birincisi, İngilizce çevirilerde “resurrection” diye tercüme edilen Grekçe *anastasis* ifadesi Yeni Ahit’te 42 kez geçmektedir. Yeni Ahit’te *anisteemi* (yukarı kalkmak) kelimesi çeşitli defalar ölü bedenlerin dirilmesine, özellikle de İsa’nın üçüncü günde ölümden dirilişine, atıfla kullanılmıştır. Yeniden diriliş (resurrection), bir Kitabı Mukaddes terimidir. Reenkarnasyon ise değildir.

İkincisi, Kitabı Mukaddes her kişinin öleceğini ifade eder. “Bir kez ölmek, sonra da yargılanmak nasıl insanların kaderiyse”(İbraniler 9:27). Eugene Peterson, *The Message* isimli kitabında bu ifadeyi “Herkes bir defa ölüp, daha sonra semerelerini görecektir” şeklinde yorumlar.

Üçüncüsü, Kitabı Mukaddes ölen kişinin ruhunun bir başka bedene değil de ya cennete ya da acı çekeceği ikametgahında gideceğini belirtir (Luka 16:19-31).

Dördüncüsü, Kitabı Mukaddes, ruhun bedenden bedene girerek reenkarnasyonunu değil de “bedenlerin kurtuluşuna” değinir (Romalılar 8:23).

Beşincisi, İsa’nın yeniden dirilişi tarihsel bir olgudur. Biz tarihten ve Kitabı Mukaddes’ten biliyoruz ki İsa ölümden dirildi ve onun yeniden dirilişi diğer bedenlerin dirilişinin temelidir (1 Korintliler 15:20). Diğer yandan, reenkarnasyon, insanların spekülasyon, mit ve fanteziye dayanmaktadır.

Altıncısı, reenkarnasyon ruhların bir bedenden diğerine ruh göçünü (transmigration) öğretirken Kitabı Mukaddes mevcut bedenlerin transformasyonunu öğretir.⁹

“Oysa bizim vatanımız göklerde. Oradan kurtarıcıyı, Rab İsa Mesih’i bekliyoruz. O, her şeyi kendine bağlı kıl-

⁹ Hannegraaf, *Resurrection*, 127.

maya yeten gücünün etkinliğiyle zavallı bedenlerimizi de-
ğiştirip kendi yüce bedenine benzer hale getirecektir.”
(Filipililer 3:20-21)

Kitabı Mukaddes'e göre ölen aynı beden, yeniden diriltecektir. Şimdi sahip olduğumuz bedenden oldukça farklı olacak olmasına rağmen, mevcut bedenimizle bir devamlılık olacaktır. “Ölülerin dirilişi de böyledir. Beden çürümeye mahkûm olarak gömülür, çürümez olarak dirilitilir. Düşkün olarak gömülür, görkemli olarak dirilitilir. Zayıf olarak gömülür, güçlü olarak dirilitilir. Doğal beden olarak gömülür, ruhsal beden olarak dirilitilir” (1 Korintliler 15:42-44).

Yedincisi, Kitabı Mukaddes, Mesih'in çarmıhta insanların günahlarına kefarete olarak ölmesiyle, insanların açık bir şekilde İsa'ya, onun herkes için bir kez öldüğüne ve yeniden dirildiğine inanmak suretiyle bütün günahlarının bağışlanabileceğini ifade eder. Yeniden dirilişe inanmak, Mesih'in kurtarıcı müjdesindeki anahtar bir unsurdur (1 Korintliler 15:1-3). Reenkarnasyon, geçmişteki kötü eylemlerin mevcut hayat için etkilere sahip olduğunu anlamına gelen, karma anlayışını ortaya koyar. O, kişisel kurtuluşu öğretir. İnsanın kendisi tarafından elde edilen nihai kurtuluş, yeniden doğuş sirkülasyonundan kurtulmaktır. Oysa Kitabı Mukaddes'e göre insan düşmüştür ve günahtan kurtuluşa sadece Tanrı'nın lütfu ve İsa Mesih aracılığıyla ulaşılabilir (Yuhanna 14:6; Efesliler 1:7).

Görüldüğü üzere, reenkarnasyon mistiktir ve insan merkezlidir. Yeniden dirilme (resurrection) ise tarihsel bir olguya ve Kitabı Mukaddes'e dayanmaktadır ve Tanrı merkezlidir.

Ölüler, İnsanlarla İletişim Kurabilir mi?

Konuyu açıklamaya geçmeden önce tartıştığımız konuyla ilgili bilinmesi gereken bazı kavramların açıklanmasında yarar vardır.

Medyum: “İnsanların dünyası ile ruhlar dünyası arasında, daha doğrusu insanlar ile ruhlar arasında aracılık yapan kişi.”¹⁰

Ruhçu: “Ruhçuluğa, ruhların varlığı ve kendini gösterdiğine, inanan kimse.”

Psişik: “Fizik ötesi güçlere duyarlı kimse.”¹¹

Büyücülük: “Geleceği haber vermek ya da olayların istikametini değiştirmek için ölülerin ruhlarıyla iletişim kurmak”

Yasaklanmış Alan

¹⁰ Webster New Collegiate Dictionary, Springfield: Meriam Company.

¹¹ A.g.e

Ölü ile temas ya da iletişim kurma düşüncesi hakkında bilinmesi gereken ilk şey, Kitabı Mukaddes'in onu açık bir şekilde yasakladığıdır.

“Aranızda oğlunu ya da kızını ateşte kurban eden, falcı, büyücü, muskacı, medyum, ruh çağırana ya da ölülerin ruhlarına danışan kimse olmasın. Çünkü Rab bunları yapanlardan tiksindir. Tanrınız Rab, bu iğrenç töreleri yüzünden bu ulusları önünüzden kovacaktır.” (Tesniye 18:10-13)

“Cincilere, ruh çağırana yönelmeyin. Onlara danışmayın, kirlenirsiniz. Tanrınız rab, benim.” (Levililer 19:31)

“Kim cincilere, ruh çağırana danışır, bana ihanet ederse, ona öfkeye bakacak, halkımın arasından atacağım. Cincilik yapan ve ruh çağırana ister erkek, ister kadın olsun kesinlikle öldürülecektir. Onları taşılayacaksınız. Ölümlerinden kendileri sorumludur.” (Levililer 20:6, 27)

Tanrı, insanların bilmek için ihtiyaç duyduğu şeyleri Peygamberleri aracılığıyla ifşa etmeyi istedi (Tesniye 18:9-22). Biz bugün bu vahye Kitabı Mukaddes'te sahibiz. Görülür ve görülmez diğer şeylerin rehberliğine ihtiyacımız yoktur.

Bazen o, işe yarar gözükmektedir

İkinci olarak, medyumlar, ruhçular ve büyücüler, insanlara ölen sevdikleri hakkında -şaşırtıcı bir şekilde doğru olan - bir şeyler söylerler. Bunu nasıl açıklayacağız? Elbette o, bilgi arayan insandan nasıl ipuçları elde edeceğini bilen öngörülü bir medyum veya ruhçunun yaptığından başka bir şey değildir. Ruhçuluk yapanlar, “soğuk çağrı” ya da “soğuk okuma” diye isimlendirilen şeyi yapma kabiliyeti bahsedilmiştir. Onlar, ayrıca “ılık okuma” ve “sıcak okuma” olarak bilinen diğer metotları kullanırlar.

Bir araştırmacı olan Michael Gleghorn, modern psişik ve medyumların kullandığı bu çeşitli teknikleri şöyle tarif eder:

“Soğuk okumada medyumlar, tanımadıkları bir insanı peşinen “okumaya” kendilerine yardım eden metotları kullanırlar. Bu metotlar, beden dilini gözlemlemek, sorular sormak ve kurbanı şüpheli ifadeleri yorumlamaya çağırma içerir. Örneğin, beden dilini ve yüz ifadelerini dikkatli bir şekilde gözlemlemek suretiyle medyum, doğru iz üzerinde olup olmadığı hakkında iyi bir fikir elde edebilir. Sorular sormak ve şüpheli ifadeleri yorumlamasını istemek suretiyle ise medyum, kendisi için değerli bilgiler elde edebilir. Bu bilgiler, daha sonra sanki ruhlar dünyasından bilgiler veriyormuş gibi şok edici okumasında kul-

lanılabilir... İlık okuma, daha ziyade çoğu kişiye tatbik edilebilir açıklamaları içerir. Örneğin, çoğu insan, ölen sevdiği insanın bir parça mücevherini taşır. Medyum, kurbanına böyle bir mücevher taşıyıp taşımadığını sorarak isabet etme şansına sahiptir. Bu, normal dışı bir kaynaktan ilahi bir şekilde bilgi aldığı izlenimi verebilir. Realitede ise o, oldukça iyi bir tahminden öte bir şey değildir... Son teknik, sıcak okuma, okuma başlamadan önce bir konu hakkında bilgi elde etmeyi içerir.”¹²

Bu teknikler, modern medyumların nasıl faaliyet yürüttüğüne dair en genel açıklama iken, daha kötü bir açıklama mevcuttur. Bu modern medyumların bazen kötü ruhlar aracılığıyla ruhlar dünyasıyla bir bağlantıya sahip olmaları da mümkündür. Şeytan ve onun yoldaçlılarının temel görevi, aldatmadır. En iyi yol, ötelere bilgileri hayret edenden ziyade kuşkulandırmayan ı aldatmaktır. Medyum ve ruhçular tarafından verilen bilgiler Kutsal Kitaba daima terstir. Michael Gleghorn şuna işaret eder:

“Ayrıca, ruhların söyledi iddia edilen şeyleri dinle. Onların herhangi biri, zengin adam gibi, akrabalarını acı veren bir yer hakkında uyarmakta mıdır? Onlar günahlarından dolayı pişmanlık duymakta mıdır? Aksine önemli Hıristiyan doktrinleri ya önemsenmemekte ya da inkar edilmektedir. Ancak Kitabı Mukaddes gerçekten Tanrı'nın sözü ise ve ruhlar onun öğretilerini inkar ediyorsa, o halde bu ruhlar kimindir?

1 Samuel 28 nasıl anlaşılmalı?

Kitabı Mukaddes'te ölü ile iletişim kurmaya yönelik en azından bir örnek vardır. Kitabı Mukaddes'teki en büyüleyici bölümlerden biri olan 1 Samuel 28'de zikredilmektedir. O, Kral Saul'un Eyn-Dor kasabasında kadın bir medyumla şaşırtıcı seansının hikâyesidir. Saul, Gilboa dağında Filistilere karşı bir savaş için hazırlanıyordu. Tanrı'ya rehberlik yapması için dua etti. Ancak Rab onun duasını kabul etmedi. Bu yüzden Saul, Tanrı'ı dinlemeyi reddetti.

Umutsuzluk içerisinde acı çeken kral, gelecek hakkında bilgi almak için iyi bilinen bir medyum aradı. Saul, kimliğini bilirse büyücü kadının kendisini kabul etmeyeceğini bildiği için kılık değiştirdi. Tanrı'nın yasasını çiğnediği için Tanrı'nın kendisini cezalandırmayacağına dair kadına söz verdikten sonra Saul, ondan Peygamber Samuel'in ruhunu çağırmasını istedi. Kadın Samuel'i görünce çılgın

¹² Michael Gleghorn, “Communicating with the Dead”, *Probe Ministries*, 2003. www.probe.org/docs/comm-dead.html (24 Eylül 2004)

attı. Bu durum, kadının daha önce bunu yapmayı hiçbir zaman başaramadığını göstermektedir. O, Saul'dan daha fazla şaşırıldı.

Bazı insanlar ortaya çıkan şeyin aslında Samuel'in kılığında girmiş bir şeytan olduğunu ileri sürmüşlerdir. Fakat hemen peşinden gelen mesaj, Tanrı'dandı. Bu yüzden bu olayı, Tanrı'nın büyüculük ve ruhlarla ilgili emirleri bağlamında nasıl açıklayabiliriz? Tanrı niçin buna izin verdi? Açıkça görülüyor ki Tanrı, bu defalığına bir ruh çağırmaya izin vermiştir. Tanrı, Saul hakkında daha ileri bir hüküm için buna izin verdi. Tanrı, Samuel'i Saul'a peygamberi bir mesaj iletmek için gönderdi. Samuel'in mesajı, Saul ve oğlunun ertesi gün yapılacak savaşta yenileceği ve öbür dünyada kendisine katılacağı idi. Bu sözleri duyunca Saul, boylu boyunca yere düştü. Ertesi gün, Samuel aracılığıyla ifade edilen Tanrı'nın sözü bütünüyle ve trajik olarak gerçekleşti.

Bu pasaj, ölü ile temas kurmaya göz yumduğundan ziyade medyum ya da ruhçulara danışmaya dair Tanrı'nın yasağını ifade eder. Tanrı'nın Saul için ilettiği tek mesaj hüküm idi. Bu yüzden, bu olay ölü ile iletişim kurmanın mümkün olduğunu onaylamasına rağmen, Kitabı Mukaddes'teki tek örnek olduğu için mümkün olmadığını göstermektedir. Luka İncili 16. bölümde zengin adam Tanrı'dan Lazarus'u hala hayatta olan beş kardeşini uyarması için geri göndermesini istedi. Şayet ölümler canlılarla iletişim kurabiliyorsa, zengin adamın kardeşlerine niçin kendisi söylemedi. Kuşkusuz sebep, bunu yapmaya muktedir değildi.

Ayrıca, hiçbir medyum ya da ruhçunun öte taraftakilerden gerçek mesajlar ilettiğini işittiniz mi? Her şey daima güllük gülistanlık. Ancak konuyla ilgili olan tek Kitabı Mukaddes metninde görüldüğü üzere mesaj gerçektir. Tanrı, Saul'a öleceğini bildirdi.

Cehennem Gerçek bir Yer midir?

Ne acıdır ki Kitabı Mukaddes'te cehennem diye isimlendirilen bir yerin varlığına ulaşmak çok kolaydır. Yapmak zorunda olduğunuz her şey... hiçbir şeydir. Çoğu insan uyarıları dikkate almaz. Onlar, uyarılardan uzaklaşmayı seçerler. Pek çok inanan onu önemsemezken, inanmayanlar cehennem fikrini bütünüyle reddediler. Fakat literal bir cehenneme olan inanç ne şaşırtıcıdır ki yapılan bazı anketlere göre artmaktadır.

Usa Today, Amerika'daki Hıristiyanlar arasında yapılan bir anket göre yetişkinlerin %52'sinin cehenneme inandığını, ankete katılanların %27'sinin ise cehennemin olabileceğini düşündüklerini ifade etmiştir. Yapılan benzer bir istatistik çalışması ise, 1997'de %56 olan

cehenneme inananların oranının şu anda %70'e yükseldiğini ortaya koymuştur.¹³

Kitabı Mukaddes, açık bir şekilde cehennem diye isimlendirilen literal bir yerin varlığından söz eder. Luka 16:19-31'de zengin adam ve Lazarus'un hikayesinde, öldüğünde zengin adamın hemen gittiği cehennem ya da azap çekilen bir yer tasvir edilmektedir. Adam, çevresinde olup bitenlerin farkında ve yeryüzündeki hayatını tamamıyla hatırlıyor olarak zikredilir.

Yeni Ahit'te *gehenna* (cehennem) kelimesinin zikredildiği 12 yerin 11'inde İsa Mesih'in dudaklarından zikredildiğini öğrenmek çoğu insanı şaşkırtabilir. İsa, cehennem diye isimlendirilen bir yerin var olduğuna inandı. O, cehennemden Kitabı Mukaddes'teki diğer kişilerden daha fazla bahsetmiştir. Ayrıca o, cehennemden cennetten bahsettiğinden daha fazla söz etmiştir.

Meşhur dağ vaazında İsa, cehennem ya da son yargılamadan en azından 6 kez bahsetmiştir. Yine çarşıta ölmeden iki gün önceki vaazında, İsa, birkaç kez son yargıdan söz etmiştir. Bu vaazının son cümlesi, "bunlar sonsuz azaba, doğrular ise sonsuz yaşama gidecekler" (Matta 25:46) şeklindedir. İsa, bu tek ifade de hem cehennem hem de cennetin varlığını tasdik etmektedir. İsa, Hıristiyanlar için cehennem diye isimlendirilen gerçek bir yerin varlığı için temel kaynaktır.

Cehennem Neye Benzemektedir?

Usa Today, yukarıda bahsettiğimiz anketinde, Amerikalı Hıristiyanlara cehenneme inanıp inanmadıklarını sorduktan sonra cehennemin nasıl bir yer olduğunu sormuş ve ankete katılanlardan şöyle bir sonuç ortaya çıkmıştır:

Ankete katılanların %48'i cehennemin insanların acı çekeceği gerçek bir yer olduğuna inanmaktadır. %46'sı cehennemin gerçek bir yerden ziyade acı dolu bir varlık durumu olduğunu ifade etmiş, %6'sı ise bilmediklerini belirtmiştir.

İnsanlar cehennem hakkında şaka bile yapabiliyor iken Kitabı Mukaddes, cehennem hakkında Tanrı'nın ürkütücü görüşünü ortaya koymaktadır. O, şaka meselesi değildir. Kitabı Mukaddes, cehennemin nasıl olduğuna dair detaylı bilgi vermez. Fakat cehennem hakkında bazı ürkütücü gerçekler ortaya koyar. Kitabı Mukaddes'te cehennem hakkında zikredilen 10 ürkütücü gerçek şöyledir:

- 1- *Cehennem, aslında insanlar için hazırlanmamıştır.*

¹³ Gallup's Tuesday Briefing Report, June 2, 1004.

Matta 25:41'de İsa, cehennem hakkında çok önemli bir gerçeği ortaya koymaktadır. “Sonra solundakilere şöyle diyecek: Ey lanetliler, çekilin önümden! İblis ile melekleri için hazırlanmış sönmez ateşe gidin.”

Bununla birlikte şeytan gibi aynı trajik kararı verenler aynı ateşte acı çekecektir.

2- *Cehennem, bir hatırlama yeridir.*

Cehennemde bilinçlilik hali devam edecektir ve kişi nerede olduğunu bilecektir. Luka 16:19-31'de zengin adam nerede olduğunu derhal anlamıştır.

Cehennemde kimlik olacaktır – hikâyedeki zengin adam kim olduğunun farkındaydı.

Ayrıca orada hatırlama olacaktır. Zengin adam İbrahim'den dilinin ucunu serinletecek biraz su istediğinde, o ona şöyle cevap vermiştir: “Oğlum, yaşamın boyunca iyilik payını aldığını hatırla” (Luka 16:25).

Ayrıca zengin adamın Lazarus ve hala hayatta olan beş kardeşini hatırladığını da görüyoruz (Luka 16:27-28). İnsanlar, cehennemde olanları hatırlayacak ve pişmanlıktan dolayı zihinsel ve duygusal olarak acı çekeceklerdir.

3- *Cehennem, fiziksel, zihinsel ve ruhsal acı duyulan bir yerdir.*

Cehennemın en kötü yönü, orada işkence ve tükenmez acının olacağıdır. Zengin adam şöyle söylemektedir: “Bu alevlerin içinde acı çekiyorum” (Luka 16:24). O, bulunduğu yeri “ıstırap yeri” olarak tarif etmektedir (16:28).

4- *Cehennem, sönmez ateşin olduğu bir yerdir.*

“İnsanoğlu meleklerini gönderecek, onlar da insanları günaha düşüren her şeyi, kötülük yapan herkesi onun egemenliğinden toplayıp kızgın fırına atacaktır.” (Matta 13:41-42)

“Eğer gözün günah işlemene neden olursa onu çıkar at. Tanrı'nın egemenliğine tek gözle girmen, iki gözle cehenneme atılmadan iyidir. Oradakileri kemiren kurt ölmez, yakan ateş sönmez. Çünkü herkes ateşle tuzlanacaktır.” (Markos 9:47-49)

“Bu alevlerin içinde acı çekiyorum” (Luka 16:24)

5- *Cehennem, Tanrı'dan uzak kalınan bir yerdir.*

“Böyleleri rabbın varlığından ve yüce gücünden uzak kalarak sonsuza dek mahvolma cezasına çarptırılacaktır.” (2 Selânikliler 1:9)

6- *Cehennem, ifade edilemez perişanlık, acı, keder ve hüsranın olduğu bir yerdir.*

“Orada ağlayış ve dış gıcirtısı olacaktır” (Matta 13:42)

7- *Cehennem, giderilmemiş şiddetli susuzluğun olduğu bir yerdir.*

“Ey babamız İbrahim, acı bana! diye seslendi. Lazarus’u gönder de parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin.” (Luka 16:24)

8- *Cehennem, cennetin yanı sıra ebedi kalınacak diğer tek yerdir.*

Bir diğer ifadeyle, ölümden sonra insanların gideceği iki yer – cennet ve cehennem – vardır. İkisi arasında başka bir yer yoktur. Yani üçüncü bir seçenek yoktur. Zengin adam cehenneme, Lazarus ise cennete gitmişti. Bu iki yer bugün içinde geçerli iki seçenektir.

9- *Cehennem, oradakilerin diğer insanların gelmesini istemeyeceği bir yerdir.*

Luka 16. bölümde zikredilen zengin adam, orada olmasının adaletsiz olduğuna dair hiçbir şikâyette bulunmaz. Çektiği acıdan dolayı ağlayıp sızlasa da orada adaletsiz bir şekilde bulunduğu asla söz etmez. O, hala hayatta olan beş kardeşinin kurtulmasını ister. O, gerçeği bilseler kardeşlerinin pişman olup kurtulacağına inanmaktadır (Luka 16:30).

Cehennemdeki zengin adam aniden evanjelizm ve misyonla ilgilenir olmuştur. Erwin Lutzer, dokunaklı bir şekilde şöyle söylemektedir:

“Biz, bu adamın eşlik etmeleri için kardeşlerinin cehennemde kendisine katılmasını tercih edeceğini düşünebiliriz. Ancak o, onların Lazarus ve İbrahim’in bulunduğu yerde olmalarını bir daha onları görememe pahasına tercih etmektedir. Cehennemde bile insanın sevdiklerine karşı olan doğal endişesi devam etmektedir.¹⁴

10- *Cehennem, kazanılan bir yerdir.*

Cehennem, bizim kazandığımız bir şeydir. “Çünkü günahın bedeli, ölüm” (Romalılar 6:23a). Cennet, Tanrı’nın lütfu aracılığıyla bize bahşettiği bir armağandır. “Tanrı’nın armağanı ise Rabbimiz Mesih İsa’da sonsuz yaşamdır” (Romalılar 6:23b).

İnsanlar Cehennemde İkinci Bir Şansa Sahip Olacak mı?

Bazı insanlar, İsa Mesih’e iman etmeksizin ölenlere kurtuluşa ulaşmaları için bir şekilde ikinci bir şans verileceği düşüncesini ileri

¹⁴ Ervin W. Lutzer, *One Minute After You Die*, Chicago: Moody Press, 1995, 39.

sürmektedir. Cehennemden dehşetinden kurtulmak ve cenneti elde etmek için ölümden sonra son bir şans.

Bu iddiayı desteklemek için genellikle iki Yeni Ahit metni kullanılmaktadır. Bu iki metin de 1 Petrus kitabında bulunmaktadır. Bu metinlerden birincisi, 1 Petrus 3:18-20'dir.

“Nitekim Mesih de bizleri Tanrı'ya ulaştırmak amacıyla doğru kişi olarak doğru olmayanlar için günah sunusu olarak ilk ve son kez öldü. Bedence öldürüldü, ama ruhça diriltildi. Ruhta gidip bunları zindanda olan ruhlara da duyurdu. Bir zamanlar Nuh'un günlerinde gemi yapılıırken, Tanrı'nın sabırla beklemesine karşın bu ruhlar söz dinlememişlerdi. O gemide birkaç kişi, daha doğrusu sekiz kişi suyla kurtuldu.”

Bu zor metin birkaç farklı şekilde yorumlanabilmesine rağmen, İsa'nın gidip kurtuluş için kendilerine ikinci bir şans vermek üzere cehennemdeki insanlara vaaz ettiği anlamına gelmez. Bu şekilde anlamalıyız çünkü aksi takdirde İsa'nın “Cehennemdekiler cennetle cehennem arasındaki büyük uçurumu asla geçemeyeceklerdir” dediği Luka 16:26'daki öğretiliyle tezat olacaktır. Ben 1 Petrus 3:18-20'nin şu şekilde anlaşılması gerektiğine inanıyorum. Ölü mü ve yeniden dirilişi arasındaki dönemde İsa, -- kötü ruhların bulunduğu *Tartarus'a* -- (Grek mitolojisinde yeraltının en düşük seviyesi) gitmiş ve orada kalan kötü ruhlara görkeminin günaha karşı olan zaferini bildirmiştir.¹⁵

Ölümden sonra kurtuluş için ikinci şans verileceği anlayışını desteklemek için kullanılan ikinci pasaj, 1 Peter 4:6'dır.

“Çünkü ölümler bedence öbür insanlar gibi yargılansın, ama ruhça Tanrı gibi yaşasın diye Müjde onlara da bildirildi.”

Bu pasaj, müjdenin kendilerine duyurulduğu ölü inananların onu hala hayatta iken kabul ettikleri anlamına gelmektedir.¹⁶

İnsanlar, cehennemden kurtuluş için ümit besleseler bile, Kitabı Mukaddes, açık bir şekilde hiçbir kurtuluş çaresinin olmadığını ifade eder. Tıpkı M. R. DeHaan'ın “bir kere ölüm kapısından içeri girdik mi bavulumuzu toplayamayız ve kalacak yerimizi sevmediğimiz için hareket edemeyiz” ifadesinde ortaya koyduğu gibi.¹⁷ Öldükten sonra hiçbir şey bir kişinin kaderini değiştiremez. Hiçbir ara yer yoktur, ikinci bir şans yoktur, iyi davranış için hiçbir parola yoktur ve mezu niyet söz konusu değildir. Tıpkı, “Ölüm bizi bulduğu zaman, ebediyet

¹⁵ D. Edmond Hiebert, *1 Peter*, Chicago: Moody Press, 1992, 238-46.

¹⁶ *A.g.e.*, 266-67.

¹⁷ Erwin W. Lutzer, *One Minute After You Die*, Chicago: Moody Press, 1995, 38.

bizi yakalar. Cehennem, gerçeğin çok geç anlaşıldığı yerdir.” sözünde olduğu gibi.

İsa, “Yol, gerçek ve yaşam benim dedi. Benim aracılığım olmadan babaya kimse gelemez” (Yuhanna 14:6). Uygun zaman işte şimdidir, kurtuluş günü işte şimdidir (2 Korinliler 6:2). Bu yüzden bu dünyadan ayrıldıktan sonra ikinci bir şans olmayacaktır.

Cennette İnsanlar Birbirini Tanıyacak mı?

Belki de her insan bazı zamanlarda bu soruyu sorabilir. İnsanlar, cennette arkadaşlarını ve sevdikleri birini, ayrıca onların da kendilerini tanıyıp tanıyamayacağını bilmeyi arzularlar. Yakın zamanda Hıristiyanlar arasında yapılan bir araştırmada katılımcıların %50’den daha azı cennette arkadaşları, akrabaları ve eşlerini göreceğine inandığını ifade etmiştir.

Cennette arkadaşlarımız ve sevdiklerimizi sadece görmekle kalmayıp onları tanıyacağız da. Luka 16:19-31, cennette birbirimizi tanıyacağımıza dair güçlü bir delil sunar. Burada anlatılan hikayede zengin adam cennetteki Lazarus’u tanır ve dünyadayken onunla olan ilişkilerinin hepsini hatırlar. Zengin adam, dünyada hala hayatta olan beş kardeşini bile hatırlamaktadır.

Hatta Kitabı Mukaddes, dünyada iken hiç karşılaşmadığımız insanları bile tanıyacağımızı belirtmektedir!

İsa’nın görünümü değiştiğinde, Petrus, İsa ile birlikte olan iki kişinin İlyas ve Musa olduğunu bildi (Matta 17:1-4). Petrus, hiç kuşkusuz Musa ve İlyas’ı hiç görmemiştir. O, onların kim olduklarını nasıl bildi? Onun onların kim olduklarını hemen bilmesini sağlayan sezgisel bir bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Cennette de aynı şekilde olacağına inanmaktayım. Rabbin halkının hepsi arkadaşlarını ve sevdiklerini tanımaya olanak sağlayacak bu sezgisel bilgiye sahip olacaktır.

Cennette Zaman Söz Konusu mudur?

Bu dünyada biz zamana bağlı varlıklarız. İşe zamanında gelir ayrılma vaktinde de ayrılırız. Randevular veririz. Hadiselerin belirli başlama zamanları vardır. Saatler taşırız, arabalarımızda ve cep telefonlarımızda bile saatlerimiz vardır. Zaman her yerdedir. Daima “saat kaç” diye soruyoruz. Zaman, hayatın zaruri bir parçasıdır.

Fakat cennet farklı olacak mı? Zaman cennette hayatın bir parçası olacak mı? İlk olarak, zamanın tam olarak ne anlama geldiğini anlamaya ihtiyacımız var. *Webster’s New Collegiate Dictionary*’e göre zaman, “bir eylem, işlem ya da durumun meydana geldiği ya da devam ettiği esnadaki süre veya ölçülen müddettir”. Zaman, birbirini takip eden şeyleri görmeyi gerektirir.

Kitabı Mukaddes, belirli bir zamana ve çağa ait olmayan (ebedi) bir Tanrı'dan bahseder. Tanrı, zamanı ve bütün zamana ait sınırlandırmaların ötesindedir. O, başlangıçtan itibaren sonu görür ve bilir. O, olayları derhal ve eş zamanlı olarak bilir ve görür. Tekvin 1:1'de, Tanrı zamanı yarattı: "Başlangıçta". Böylece Tanrı, zamanın ötesine aşılıyor iken yaratma esnasında zamanı ve onun içinde işleri yaratmıştır.

Bu, cennette hiç zaman olmayacağı anlamına gelir mi? Muhakkak ki hayır. Kitabı Mukaddes, cennette bile insanların olayları -- en azından bir dereceye kadar -- birbirini takip ediyor olarak göreceklere ve zamanın geçişinin farkında olacaklarına işaret ediyor gözükmektedir. Vahiy 6:10'da, cennetteki bazı öldürülen inananlar feryat ederek şöyle diyorlardı: "Kutsal ve gerçek olan Efendimiz! Yeryüzünde yaşayanları yargulayıp onlardan kanımızın öcünü almak için daha ne kadar bekleyeceksin?"

Cennetteki bu azizler hala bir zaman anlayışına sahiptir. Onlar Tanrıya "ne kadar" diye sorarlar.

Vahiy 8:1 de cennette olayların ölçülen zamanına yönelik bir düşünceye işaret etmektedir. Havari Yuhanna şöyle yazmıştır: "Kuzu yedinci mührü açınca, gökte yarım saat kadar sessizlik oldu". Bu ifade bana cennette zamana işaret eden bir pasaj gibi gözükmektedir. Cennette pek çok şey bu dünyada olduğundan oldukça farklı olacaktır. Ancak görünüşe dünyadakiyle aynı kalacak olan tek şey, bir şekilde zamanın varlığıdır.

İnsanlar Cennette Yemek Yiyecek mi?

Yemek yemek, dünyadaki gündelik hayatlarımızın önemli bir parçasıdır. Cennette yemek yiyip yiyemeyeceğimizi merak etmemiz bu yüzden normaldir. Kitabı Mukaddes'in cennette yemek yiyeceğimize işaret ettiğine inanıyorum.

Yüceltilmiş bedeninde İsa yemek yemiştir (Luka 24:41-43). İkinci gelişinden sonra Mesih'in dünyadaki binyıllık dönemi sık sık büyük bir ziyafet ya da birleşme sofrası olarak tasvir edilmiştir (Matta 8:11; Vahiy 19:9). Vahiy 22:1-2 ise göksel şehirde bulunacak olan yaşam ağacını tasvir eder:

"Melek bana Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtından çıkan bil-lur gibi berrak yaşam suyu ırmağını gösterdi. Kentin ana-yolunun ortasında akan ırmağın iki yanında on iki çeşit meyve üreten ve her ay meyvesini veren yaşam ağacı bulunuyordu. Ağacın yaprakları uluslara şifa vermek içindir."

Vahiy 22:2, ağacın meyvelerinden yiyeceğimizi özel olarak asla ifade etmemektedir. Fakat metindeki anlam, meyvelerin bunun için

olduğu yönündedir. Adem ve Havva, Aden bahçesindeki hayat ağacının meyvesinden yemişti (Tekvin 3:22).

Bazıları cennette yemek yemenin bizim için mümkün olan fakat zaruri olmayan bir şey olacağına inanmaktadır. O, basitçe söyleyecek olursak zevk ve arkadaşlık için bize olanak sağlayacaktır. Bu görüşü benimseyenler bedenlerimizin yemek yemeye uygun olacağına fakat şimdi olduğu gibi hayatta kalmak için ona bağımlı olmayacağına inanmaktadırlar.

Diğerleri, hayat ağacının meyvesinden yemenin zaruri olacağını ileri sürmektedir. Onlar, hayat ağacının meyvesinin bize ölümsüzlük verecek olan şey olduğuna kabul etmektedir. Tıpkı Âdem ve Havva için başlangıçta söz konusu olduğu gibi.¹⁸

Bu görüşlerden hangisi doğru olursa olsun cennette yemek yiyeceğimiz gerçeği olduğu gibi kalmaktadır. Aslında bu görüşlerin her ikisi de galiba doğrudur. Hayat ağacından yemek bizim için zaruri olacaktır. Fakat zevk ve doyum için diğer her türlü kaynaktan da yiyeceğiz. Bununla birlikte, cennette odak, yiyecek ve yemek üzerinde değil de kurtarıcımız İsa Mesih üzerinde olacaktır.

İnsanlar Cennette Kaç Yaşında Olacak?

Kitabı Mukaddes insanların öteki dünyada kaç yaşında olacağı ya da gözükeceği hakkında açık bir şey söylemez. Bu soruya cevap vermek, bu yüzden bir miktar tahminde bulunmayı gerektirmektedir.

Biz Tanrı'nın Âdem ve Havva'yı belirli bir yaşta yarattığını biliyoruz. Yani, onlar fiziksel gelişimin normal aşamalarını geçiren çocuklar olarak yaratılmadılar. Tahminen, Âdem ve Havva, fiziksel gelişimin en uygun döneminde yaratıldılar. Çünkü Tanrı, onların "çok iyi" olduklarını bildirmiştir (Tekvin 1:31). Ayrıca İsa öldüğünde, fiziksel gelişiminin olgunluk döneminde olarak yeniden diriltildi. İsa öldüğünde en azından 35 -- ya da muhtemelen 37, 38 -- yaşında idi. Yeniden diriltildiğinde takipçileri tarafından tanınabildiği bir bedende geri gelmiştir. Muhtemelen öldüğü zamanki yaşıyla yaklaşık bir yaşta olması gerekir.

Thomas Aquinas (1225–1274), insanların gelecek hayatta dirilecekleri bedeninin tabiatı hakkında bir parça tahminde bulunmuştur. Efeslilere 4:13'e dayanan Aquinas, İsa'nın fiziksel insanlığının olgunluğu 30 yaşında olduğu için diğer insanların yeniden diriltilmiş bedenlerinin de bu yaşta oldukları haliyle olacaklarını ifade etmiştir.¹⁹

¹⁸ Robert L. Thomas, *Revelation 8–22*, Chicago: Moody Press, 1995, 484.

¹⁹ Douglas J. Rumford, *What About Heaven & Hell*, Wheaton, IL: Tyndale House Publishers, 2000, 24.

Kitabı Mukaddes, yeniden diriltiilmiş bedenlerin İsa'nın yeniden diriltiilmiş bedeni gibi olacağını ifade etmektedir (Filipililer 3:20-21). Bu zorunlu bir şekilde yeni diriltilecek bedenın 30 yaşında nasıl idiyse öyle olacağı anlamına gelmemekle birlikte, bedenın kusursuz olacağına işaret etmektedir. Bedende kesinlikle hiçbir kusur ve bozulma olmayacaktır.

Emin bir şekilde söyleyebileceğimiz şey, Rabbin dünyevi hayatın olgunluk döneminde nasıl görünüyorsak aynı şekilde olacağımız bir beden bize vereceğidir. Hayatlarının olgunluk dönemine ulaşmadan ölenler için her şeyi bilen Rab, hayatlarının olgunluk dönemlerinde (yaşasalardı) alacakları görünümü onlara verecektir.